

РЕШЕНИЕ

№ 2181

гр. София, 03.04.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 37 състав,
в публично заседание на 07.03.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Адриан Янев

при участието на секретаря Кристина Алексиева, като разгледа дело номер **802** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – чл. 178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), вр. чл. 32, ал. 8 от Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ).

Образувано е по жалба на И. Е. Б. срещу решение по т. 3 от Протокол № 35/12.01.2023 г. на Научния съвет на Института по физика на твърдото тяло към Българска академия на науките.

В жалбата се излагат доводи, че в акта липсват мотиви, довели за неизбирането на жалбоподателката на академична длъжност „професор“. Посочва, че седем членове от Научния съвет са гласували въздържал, а липсва уредена възможност за гласуване по този начин. Счита, че актът е постановен в несъответствие с целта на закона.

Ответната страна – Научен съвет на Института по физика на твърдото тяло към Българска академия на науките, чрез процесуалния си представител, изразява становище за неоснователност на жалбата.

Административен съд София – град, Второ отделение, 37 – ми състав, след като прецени събраните по делото доказателства, доводите и съображенията на страните, приема за установено от фактическа страна следното:

С решение по т. 2.8 от протокол № 30/11.07.2022 г. на заседание на Научния съвет на Института по физика на твърдото тяло към Българска академия на науките (И. – Б.) е взето решение за откриване на конкурс за заемане на академична длъжност „професор“ по професионално направление 4.1 „Физически науки“, специалност „Физика на кондензираната материя“ за нуждите на направление „Нанозфизика“ към

И. – Б.. Обявата за конкурса е публикувана в ДВ, бр. 61/02.08.2022 г.

С доклад от 15.09.2022 г. на директора на И. – Б. са предложени членове за състава на Научното жури за провеждане на конкурса, а с решение по т. 3.1 от протокол № 31/15.09.2022 г. на Научния съвет на И. – Б. са определени неговите членове: външни – проф. д-р инж. П. П., проф. д-р В. Б., проф. д-р Н. Н. и доц. д-р Г. А. и вътрешни – проф. д-р Х. Ш., проф. д-р П. Р. и доц. д-р Т. Т..

Подадено е заявление вх. № 561/23.09.2022 г. от жалбоподателката доц. д-р И. Е. Б., с което моли да бъде допусната до участие в конкурса за заемане на академична длъжност „професор“ по професионално направление 4.1 „Физически науки“, специалност „Физика на кондензираната материя“ за нуждите на направление „Нанозфизика“ към И. – Б..

Към заявлението са приложени следните документи: 1. Автобиография; 2. Копие от диплома за получаване на научната и образователната степен доктор; 3. Копие от диплома за висше образование; 4. Удостоверение за стаж по специалността; 5. Удостоверение за заемане на академична длъжност „доцент“; 6. Авторска справка за оригиналните научни приноси; 7. Справка за изпълнение на минималните изисквания по чл. 9 от съответните правила (списък на цитатите, с които се участва в конкурса; таблица № 3, показваща за отговарянето на съответните минимални изисквания и резюмета на рецензираните публикации); 8. Отпечатаци от публикациите, с които се участва в конкурса; 9. Декларация за съществен принос за публикациите, включени в показател В; 10. Автореферат на дисертация за получаване на образователна и научна степен; 11. Пълен списък на цитиранията на публикациите; 12. Примери за съществени цитирания; 13. Документи за участие в проекти, договори, поръчки, обучение на студенти, дипломанти, докторанти и др.; 14. Копие от публикацията на обявата на конкурса в ДВ; 15. 8 броя копия на част от документите на електронен носител.

Издадена е заповед № РД-09-85/03.10.2022 г. на директора на И. – Б., с която е назначена комисия, която да разгледа постъпилите документи по обявения конкурс, а с протокол от 05.10.2022 г. от заседание на комисията е взето решение, че документите на жалбоподателката са редовни и се предлага на Научното жури за допускане на кандидата до конкурса.

Със заповед № РД-09-88/10.10.2022 г. на директора на И. – Б. са назначени определените външни и вътрешни членове на Научното жури.

От протокол № 1/14.10.2022 г. се установява провеждането на учредително заседание на Научното жури, на което са взети решения за допускане на жалбоподателката до участие в конкурса и за определяне на лицата, които да бъдат рецензенти. По преписката са налични декларации за обстоятелствата по чл. 4, ал. 5 ЗРАСРБ, попълнени от членовете на Научното жури.

По преписката са налични доказателства, от които се установява, че във връзка с участието в конкурса е изнесена лекция от жалбоподателката на тема „Получаване и характеризирание на тънки наноструктурирани слоеве. Възможности за контролиране на състава, структурата и морфологията с оглед на потенциалното им приложение“.

Последвало е изготвяне на рецензии от страна на лицата, които са определени за рецензенти, както и становища на част от членовете на Научното жури. Същите са публикувани на интернет страницата на И. – БАНН.

Приложен е протокол № 3/05.01.2023 г. от заседание на Научното жури, на което жалбоподателката е направила кратко представяне на избраната тема. Членовете на

Научното жури единодушно са взели решение да се препоръча на Научния съвет на И. – БАНН да избере жалбоподателката на академична длъжност „професор“. В тази връзка е изготвен доклад вх. № 10/05.01.2023 г.

Проведено е заседание на Научния съвет на И. – Б. на науките, което е отразено в Протокол № 35/12.01.2023 г., като по т. 3 е прието оспорваното решение, с което жалбоподателката доц. д-р И. Е. Б. не е избрана за заемане на академичната длъжност „професор“ по конкурс, обявен в ДВ, бр. 61/02.08.2022 г., професионално направление 4.1 „Физически науки“, специалност „Физика на кондензираната материя“ за нуждите на направление „Нанофизика“ към И. – Б..

В протокола № 35/12.01.2023 г. на заседанието на Научния съвет на И. – Б. е отразено, че присъстват 14 членове и отсъстват 3 - ма членове (при общ списъчен състав от 17 души). Отражено е, че на заседанието е направено изложение на доклада на Научното жури от страна на неговия председател, с което се предлага жалбоподателката за заемане на академичната длъжност „професор“. Отражено е, че са направени изказвания в подкрепа на жалбоподателката (не е отразено в какво се изразяват същите).

Проведено е тайно гласуване, което е със следния резултат: 6 гласа „за“, 0 гласа „не“ и 7 гласа „въздържал се“, въз основа на което е взето горепосоченото оспорено решение.

По делото е приложен Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Българска академия на науките (Правилник), като в чл. 12, ал. 12 от него е регламентирано, че в срок от 14 дни от постъпване на доклада по ал. 10 (на Научното жури) Научният съвет провежда избора по реда на чл. 10, ал. 14 от Правилника.

В чл. 10, ал. 14 от Правилника е регламентирано още, че в срок от 14 дни от постъпване на доклада по предходната алинея (на Научното жури) Научният съвет провежда избора. При избора трябва да участват най – малко 2/3 от редуцирания списъчен състав на Научния съвет. Решенията се вземат с тайно гласуване и с мнозинство повече от половината от редуцирания списъчен състав. С. състав на Научния съвет не може да се редуцира с повече от една шеста, като се редуцират само членове, които се намират в чужбина, отсъстват поради болест или им е разрешен продължителен отпуск.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е допустима, тъй като е подадена в срок и против административен акт, подлежащ на съдебен контрол. Оспорването е направено от надлежна страна – адресат на акта, за която е налице пряк и непосредствен интерес, доколкото жалбоподателката не избрана на академичната длъжност „професор“, за която е подала заявление.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Съгласно разпоредбата на чл. 168 АПК, съдът преценява законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 АПК, като проверява дали е издаден от компетентен орган и в съответната форма, спазени ли са процесуалните и материалноправните разпоредби при издаването му и съобразен ли е с целта, която преследва закона.

Оспореният административен акт е издаден от компетентния орган по чл. 27а, ал. 3, вр. чл. 29в, ал. 4 от Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), а именно Научният съвет на Института по физика на твърдото тяло към

Българска академия на науките.

Оспореният административен акт не съдържа изискуемите реквизити по смисъла на чл. 59, ал. 2, т. 4 АПК, а именно липсват фактически и правни основания за издаването му. Това води до пълна липса на мотиви, което възпрепятства съдебния контрол за законосъобразност и има за последица отмяната на административния акт само на това основание.

Научното жури е отправило предложение до Научният съвет на И. – Б. за избирането на жалбоподателката на академична длъжност „професор“, а Научният съвет след гласуване е взел решение да не избере предложението от него кандидат. Научното жури е помощен орган и неговите оценки и предложения не обвързват Научния съвет при приемането на решение по направеното предложение, при което няма пречка Научният съвет да приеме решение, различно от предложеното. Във всички случаи административният орган следва да изложи мотиви за отхвърляне на предложението, което е едно от изискванията за законосъобразност на административния акт по чл. 59, ал. 2, т. 4 АПК.

Съгласно чл. 27а, ал. 3, вр. чл. 29в, ал. 4 ЗРАСРБ Научният съвет може с мотивирано решение да отхвърли направеното от научното жури предложение въз основа на направените изказвания. Посочената норма изрично предвижда мотивиране на решението за отхвърляне на предложението, което се извършва само и единствено въз основа на направените изказвания. В настоящия случай оспорваното решение не е мотивирано, тъй като в Протокол № 35/12.01.2023 г. липсват каквито и да е било изказвания на членовете на Научния съвет, които са насочени за отхвърляне на предложението за заемане на академичната длъжност „професор“ от страна на жалбоподателката (по – долу са посочени съображенията за невъзможност за гласуване „въздържал се“).

Липсата на посочените изказвания на членове на Научния съвет водят до невъзможност да се разбере какви са причините за отхвърляне на предложението на Научното жури, което означава, че оспорваното решение не е мотивирано. Изискването за мотивиране е безусловно необходимо задължение за органа (едноличен или колективен), независимо от това дали актът е издаден при оперативна самостоятелност или при обвързана компетентност на органа. Мотивирането на административния акт е правна гаранция за упражняване правото на защита на засегнатото лице и за проверка законосъобразността на административния акт при осъществяването на съдебния контрол. Без значение за това е начина на вземане на решението за издаване на административния акт - чрез гласуване или не, явно или тайно. Гласуването не е нищо повече от начин за вземане на решението при колективните органи, което не ги освобождава от изискването за мотивиране на издадения от тях административен акт. Чрез мотивирането се дава възможност на адресата на акта, а така също и на заинтересованите лица да научат фактите, мотивирали органа да приложи една, а не друга правна норма. Неизлагането на конкретни мотиви е нарушение на законното изискване за форма на административния акт, което лишава жалбоподателя от възможността за организиране на адекватна правна защита, препятства осъществяването на контрол за законосъобразност на акта от страна на съда и е самостоятелно основание за неговата отмяна.

Допуснати са съществени нарушения на административно производствените правила, водещи до порок при формиране на волята, което би могло да доведе до друг

резултат, ако не бяха допуснати. Допълнително следва да се отбележи, че допуснатите нарушения се отразяват още и на мотивирането на акта.

Според чл. 27а, ал. 2, изр. първо, вр. чл. 29в, ал. 4 ЗРАСРБ Научният съвет взема решение за избор на „доцент“ по предложение на научното жури, а според чл. 27а, ал. 3 ЗРАСРБ Научният съвет може с мотивирано решение да отхвърли направеното от научното жури предложение въз основа на направените изказвания.

В чл. 27а, ал. 2, изр. второ ЗРАСРБ се регламентира, че изборът включително начинът на гласуване се провежда при условия и по ред, определени с правилника на висшето училище или научната организация като изборът се извършва, не по-късно от един месец след получаване на предложението. В тази връзка законът овластява Б. да приеме правилник, с който да регламентира правила за избор и начин на гласуване, но по начин, който не противоречи на закона.

Разпоредбите на чл. 27а, ал. 2, изр. първо и ал. 3 ЗРАСРБ предвиждат единствено два резултата при завършване на конкурса – да се изберат или да не се изберат съответните кандидати (в случая само един). В този смисъл гласуването следва да съответства на един от двата възможни резултата, при който завършва конкурсната процедура, т. е. „за“ или „против“. Това кореспондира с основно задължение на членовете на Научния съвет при провеждането на конкурса - да извършат преценка дали даден кандидат отговоря или не на съответните изисквания за заемане на академична длъжност „професор“. Това означава, че липсва възможност да се гласува „въздържал се“. На практика при гласуване „въздържал се“ означава, че съответният член на Научния съвет не взема становище по основния въпрос на конкурса - дали кандидатът да се избере за съответната академична длъжност. В тази връзка в представения Правилник липсват правила за гласуване „въздържал се“, а и дори да има такива, същите биха противоречали на закона.

В протокола отразено, че на събранието са присъствали 14 членове, а при гласуването са взели участие 13 човека - шестима „за“, нула „против“ и седем „въздържал се“ (не е отразено по каква причина един от членовете не е гласувал). По този начин гласувалите 7 човека „въздържал се“ представляват повече от половината от гласувалите (13 членове) и в същото време половината от присъстващите членове на Научния съвет (14 членове). И при двата случая броят на гласувалите „въздържал се“ се отразява върху крайния резултат, което означава, че има отношение при формиране волята на органа. Касае се за съществено нарушение, тъй като липсва възможност за гласуване „въздържал се“, а същевременно мнозинството от членове са гласували по този начин, т. е. техният начин на гласуване се отразява при формиране волята на органа. В този смисъл, ако тези членове не гласуват „въздържал се“ би могло да се стигне до друг резултат на конкурса. Ето защо е допуснато съществено процесуално нарушение при гласуването, което се отразява на крайния резултат.

В допълнение следва да се отбележи, че нормата на чл. 27а, ал. 3 ЗРАСРБ допуска отхвърляне на предложението, като мотивите са само въз основа на направените изказвания. Това означава, че съответните изказвания следва да са винаги против предложението, за да може същите да мотивират отказа. На практика гласуването „въздържал се“ означава, че не се изразява воля от съответния член на НС дали кандидатът да се избере или не за академичната длъжност, т. е. не се формира воля по съществуването. По този начин гласуването „въздържал се“ не може да мотивира решението за отказ да се избере кандидата за академичната длъжност. Посоченото не е нарушава регламентираното тайно гласуване, тъй като същото се отнася за самия акт

на гласуване, но не и за изказванията, които трябва да се посочат в протокола – арг. чл. 27а, ал. 3 ЗРАСРБ (друг е въпросът колко е целесъобразно да се гласува тайно, като по този начин се създава възможност за несъответствие между изказването и начина на гласуване).

Горното налага извод за основателност на жалбата, поради което на основание чл. чл. 172, ал. 2, предл. второ АПК оспорваният акт следва да се отмени. Преписката следва да се върне на органа, който в 14 – дневен срок да проведе заседание, на което да вземе решение при съобразяване на мотивите на съдебния акт, а именно всички присъстващи членове на НС да гласуват „за“ или „против“ по отношение на това дали жалбоподателката да се избере за заемане на академичната длъжност „професор“, , както и да се изложат мотиви в решението въз основа на изказванията.

По разноските:

С оглед изхода на делото и чл. 143, ал. 1 АПК в полза на жалбоподателката следва да се присъдят направените разноски по делото, които са в размер на 10 лева за държавна такса и 1300 лева за адвокатски хонорар (платен в брой, което се установява от договора за правна помощ).

Неоснователно е направеното възражение за прекомерност на адвокатския хонорар. Делото не е с материален интерес, което означава, че хонорарът следва да се определи по реда на чл. 8, ал. 3 от Наредбата за минималните адвокатски възнаграждения, а именно за процесуално представителство, защита и съдействие по административни дела без определен материален интерес, извън случаите по ал. 2, възнаграждението е 1000 лева. Не следва да се присъжда автоматично минималният размер, а следва да се извърши преценка за сложността на делото от правна и фактическа страна. От една страна делото се отличава с умерена фактическа и правна сложност, а от друга не е налична богата съдебна практика по спорните моменти във връзка със спецификата на конкретната материя. В тази връзка сумата от 300 лева над минималния размер се явява адекватна, поради което е неоснователно направеното възражение.

По изложените съображения, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение по т. 3 от Протокол № 35/12.01.2023 г. на Научния съвет на Института по физика на твърдото тяло към Българска академия на науките, с което доц. д-р И. Е. Б. не е избрана за заемане на академичната длъжност „професор“ по конкурс, обявен в ДВ, бр. 61/02.08.2022 г., професионално направление 4.1 „Физически науки“, специалност „Физика на кондензираната материя“ за нуждите на направление „Нанозфизика“ към И. – Б..

ВРЪЩА преписката на административния орган за произнасяне в 14 – дневен срок съобразно дадените разяснения в мотивите на съдебния акт.

ОСЪЖДА Българска академия на науките да заплати на И. Е. Б. сумата в размер на 1310 лева, представляваща направени разноски по делото.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен административен съд в 14 – дневен срок от съобщаването му на страните.

Съдия:

